

LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJA

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2025-01- Nr. (14.3-03)-6K-

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL TARPTAUTINIŲ ĮSIPAREIGOJIMŲ TABAKO KONTROLĖS SRITYJE ĮGYVENDINIMO“ PROJEKTO

Lietuvos Respublikos finansų ministerija, atsižvelgdama į Ministro Pirmininko pavedimą ir įgyvendindama Lietuvos Respublikos kanclerio 2024 m. spalio 11 d. rezoliuciją Nr. S-2963, teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl tarptautinių įsipareigojimų tabako kontrolės srityje įgyvendinimo“ projektą (toliau – Nutarimo projektas).

Nutarimo projektas parengtas siekiant įgyvendinti 2024 m. spalio 3 d. priimto Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl Protokolo dėl neteisėtos prekybos tabako gaminiais panaikinimo ratifikavimo“ Nr. XII-2732 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-3004 (toliau – Įstatymas) 3 straipsnio nuostatas¹ ir atsižvelgiant į Protokolo dėl neteisėtos prekybos tabako gaminiais panaikinimo (toliau – Protokolas), ratifikuoto 2016 m. lapkričio 3 d. Lietuvos Respublikos įstatymu „Dėl Protokolo dėl neteisėtos prekybos tabako gaminiais panaikinimo ratifikavimo“, 22 straipsnio 1 dalį², 32 straipsnio 1 dalį³ ir Pasaulio sveikatos organizacijos Tabako kontrolės pagrindų konvencijos (toliau – Konvencija), ratifikuotos 2004 m. rugsėjo 28 d. Lietuvos Respublikos įstatymu „Dėl Pasaulio sveikatos organizacijos Tabako pagrindų konvencijos ratifikavimo“, 21 straipsnio 1 dalį⁴.

Pažymėtina, kad Protokolo 20 straipsnyje numatomas keitimasis bendra informacija, tokia kaip tabako, tabako gaminių ar gamybos įrangos konfiskavimas, konfiskuotų prekių kiekis ir vertė, gaminių aprašymas, gamybos datos ir vietos, taip pat nusiėmami mokesčiai; tabako, tabako gaminių ar gamybos įrangos įvežimas, išvežimas, vežimas tranzitu bei apmokestintas ir neapmuitinamas pardavimas, taip pat pagaminto tabako, tabako gaminių ar gamybos įrangos kiekis ar vertė; neteisėtos prekybos tabaku, tabako gaminiais ar gamybos įranga tendencijos, neteisėtai prekybai tabaku, tabako gaminiais ar gamybos įranga naudojami prekių slėpimo būdai ir veiklos metodai.

Protokolo 21 straipsnyje numatomas keitimasis įgyvendinimo informacija, tokia kaip licencijų išdavimas suinteresuotiems fiziniams ir juridiniams asmenims; informacija apie su neteisėta prekyba tabaku, tabako gaminiais ar gamybos įranga susijusių asmenų tapatybės nustatymą, jų stebėjimą ir persekiojimą; įrašai apie tyrimus ir baudžiamąjį persekiojimą; įrašai apie mokėjimus už

¹ Šiame punkte Lietuvos Respublikos Vyriausybei pavedama paskirti Lietuvos Respublikos kompetentingas institucijas, kurios, vadovaudamosi 2012 m. lapkričio 12 d. Seule priimto Protokolo dėl neteisėtos prekybos tabako gaminiais panaikinimo 22 straipsnio 1 dalimi, su prie Protokolo prisijungusių šalių paskirtomis kompetentingomis institucijomis keisis Protokolo 20, 21 ir 24 straipsniuose nustatyta informacija.

² Šiame punkte numatyta, kad „kiekviena Šalis paskiria kompetentingas nacionalines institucijas, kurioms teikiami 20, 21 ir 24 straipsniuose nurodyti duomenys ir praneša Šalims per Konvencijos sekretoriatą apie tokį paskyrimą“.

³ Šiame punkte nustatyta, kad „kiekviena Šalis teikia per Konvencijos sekretoriatą Šalių susitikimui periodines šio Protokolo įgyvendinimo ataskaitas“.

⁴ Šiame punkte nustatyta, kad „kiekviena Šalis Šalių konferencijai per sekretoriatą periodiškai teikia ataskaitas apie šios konvencijos įgyvendinimą <...>“.

tabako, tabako gaminių ar gamybos įrangos įvežimą, išvežimą ar neapmokestinamą pardavimą; išsami informacija apie tabako, tabako gaminių ar gamybos įrangos konfiskavimą (įskaitant atitinkamai su byla susijusią informaciją apie konfiskuoto tabako, tabako gaminių ar gamybos įrangos kiekį ir vertę, gaminių aprašymą, susijusius subjektus, gamybos datą ir vietą) ir veiklos metodus (įskaitant transporto priemones, slėpimą, maršruto parinkimą ir išaiškinimą).

Protokolo 24 straipsnyje numatoma pagalba ir bendradarbiavimas tiriant nusikaltimus ir baudžiamąjį persekiojimą: administracinių, reguliavimo, teisėsaugos ir kitų institucijų, kovojančių su neteisėta prekyba tabaku, tabako gaminiais ar gamybos įranga (įskaitant, kai tai leidžiama pagal nacionalinę teisę, ir teismines institucijas), keitimosi atitinkama informacija bendradarbiavimo ir nacionaliniu bei tarptautiniu lygmeniu užtikrinimas.

Pagal Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyba) nuostatus⁵, Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos veiklos tikslas – apsaugoti valstybės finansų sistemą, atskleidžiant ir tiriant nusikalstamas veikas, kitus teisės pažeidimus, vykdyti jų prevenciją; pagal Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamento nuostatus⁶, šio departamento tikslas – dalyvauti formuojant valstybės politiką narkotikų, tabako ir alkoholio vartojimo prevencijos ir kontrolės srityse; pagal Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – Valstybės sienos apsaugos tarnyba) nuostatus⁷, Valstybės sienos apsaugos tarnyba užtikrina Lietuvos Respublikos valstybės sienos apsaugą ir jos kirtimo kontrolę, pagal Policijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – Policijos departamentas) nuostatus⁸, Policijos departamentas koordinuoja policijos ir kitų teisėsaugos institucijų tarptautinį bendradarbiavimą nusikalstamų veikų ir administracinių nusižengimų tyrimo ir prevencijos ar visuomenės saugumo srityse, taip pat kontroliuoja ir koordinuoja policijos veiklą tokiose srityse kaip pasislėpusių įtariamųjų, kaltinamųjų, nuteistųjų, kitų asmenų paieškos, ekstradicijos (nuteistųjų perdavimo), asmens tapatybės nustatymo; pagal Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – Valstybinė mokesčių inspekcija) nuostatus⁹, Valstybinė mokesčių inspekcija įgyvendina valstybės politiką mokesčių ir jų administravimo valdymo srityje, pagal Muitinės departamento prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – Muitinės departamentas) nuostatus¹⁰, Muitinės departamento tikslas – organizuoti, koordinuoti ir kontroliuoti priemones, kuriomis siekiama apsaugoti Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos finansinius interesus, rinką, visuomenę ir aplinką nuo nesąžiningos ir neteisėtos tarptautinės prekybos.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, Nutarimo projekte siūloma nustatyti, kad kompetentingos institucijos, bendradarbiaujančios su kitų šalių paskirtomis kompetentingomis institucijomis:

⁵ Patvirtinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. balandžio 5 d. nutarimu Nr. 481 „Dėl Mokesčių policijos departamento prie Vidaus reikalų ministerijos pertvarkymo į Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybą prie Vidaus reikalų ministerijos ir Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos prie Vidaus reikalų ministerijos nuostatų patvirtinimo“.

⁶ Patvirtinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. vasario 23 d. nutarimu Nr. 244 „Dėl Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamento nuostatų patvirtinimo“.

⁷ Patvirtinti Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2024 m. kovo 27 d. įsakymu Nr. 1V-223 „Dėl Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos nuostatų patvirtinimo“.

⁸ Patvirtinti Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2023 m. gruodžio 6 d. įsakymu Nr. 1V-782 „Dėl Policijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos nuostatų patvirtinimo“.

⁹ Patvirtinti Lietuvos Respublikos finansų ministro 1997 m. liepos 29 d. įsakymu Nr. 110 „Dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos nuostatų patvirtinimo“.

¹⁰ Patvirtinti Lietuvos Respublikos finansų ministro 1998 m. liepos 10 d. įsakymu Nr. 171 „Dėl Muitinės departamento prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos nuostatų patvirtinimo“.

- pagal Protokolo 20 straipsnį (keitimasis bendra informacija) – Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentas, Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyba, Muitinės departamentas, Valstybinė mokesčių inspekcija, Valstybės sienos apsaugos tarnyba;

- pagal Protokolo 21 straipsnį (keitimasis įgyvendinimo informacija) – Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentas, Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyba, Policijos departamentas, Muitinės departamentas, Valstybinė mokesčių inspekcija;

- pagal Protokolo 24 straipsnį (pagalba ir bendradarbiavimas tiriant nusikaltimus ir baudžiamąjį persekiojimą) – Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentas, Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyba, Policijos departamentas, Muitinės departamentas, Valstybinė mokesčių inspekcija.

Taip pat norėtume atkreipti dėmesį, kad Protokolo 32 straipsnyje nustatyta pareiga kiekvienai prie Protokolo prisijungusiai šaliai teikti periodines Protokolo įgyvendinimo ataskaitas. Pažymėtina, kad Protokolo įgyvendinimo klausimai sprendžiami ir diskutuojami per Europos kovos su sukčiavimu tarnybą (OLAF), Europos Sąjungos Tarybos Muitų sąjungos darbo grupę, kurių posėdžiuose tiesiogiai dalyvauja Muitinės departamento atstovai ar muitinės atašė. Be to, Muitinės departamentas laikytinas viena iš kompetentingų institucijų, bendradarbiaujančių su kitų šalių paskirtomis kompetentingomis institucijomis, pagal Protokolo 20, 21 ir 24 straipsnius. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, tikslinga įtvirtinti, kad Muitinės departamentas Tabako kontrolės pagrindų konvencijos sekretariatui teikia periodines ataskaitas dėl Protokolo įgyvendinimo. Pagal susiklosčiusią praktiką, už Konvencijos, kurios pagrindu buvo priimtas Protokolas, įgyvendinimą ir ataskaitų dėl Konvencijos įgyvendinimo teikimą atsakinga Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija. Todėl, siekiant teisinio aiškumo ir sklandaus Protokolo ir Konvencijos nuostatų taikymo užtikrinimo, Nutarimo projekte siūloma įvardyti šį pasiskirstymą.

Be to, atsižvelgiant į tai, kad ataskaitoms dėl Protokolo ir Konvencijos įgyvendinimo parengti dažnai būna reikalinga informacija, kuria disponuoja kitos įstaigos, Nutarimo projekte siūloma nustatyti, kad Muitinės departamento ir Sveikatos apsaugos ministerijos prašymu įstaigos pagal savo kompetenciją pateikia informaciją, reikalingą šioms ataskaitoms parengti.

Nutarimo projektas buvo pateiktas išvadoms gauti Sveikatos apsaugos ministerijai, Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijai, Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijai, Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijai, Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentui, Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybai, Generalinei prokuratūrai, Valstybinei sienos apsaugos tarnybai, Policijos departamentui. Ekonomikos ir inovacijų ministerija, Vidaus reikalų ministerija, Sveikatos apsaugos ministerija, Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentas, Valstybės sienos apsaugos tarnyba, Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyba, Policijos departamentas dėl Nutarimo projekto pastabų neturėjo. Į Užsienio reikalų ministerijos ir Generalinės prokuratūros pateiktas pastabas atsižvelgta.

Pritardami Užsienio reikalų ministerijos pozicijai dėl Teisingumo ministerijos siūlymo nustatyti, kad Finansų ministerija turi Konvencijos sekretariatą ne tik informuoti apie paskirtas kompetentingas institucijas, bet ir apie pagal Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl Protokolo dėl neteisėtos prekybos tabako gaminiais panaikinimo ratifikavimo“ 2 straipsnio 1 dalimi įvykdytą centrinių institucijų paskyrimą bei 2 straipsnio 3 dalimi atliktą priimtinių kalbų pasirinkimą, pažymime, kad Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių įstatymo 10 straipsnyje įtvirtinta, kad visus tarptautinius veiksmus, susijusius su Lietuvos Respublikos tarptautinės sutarties įsigaliojimu, galiojimu ar veikimu (dokumentų, reikalingų tarptautinei sutarčiai įsigaliooti, parengimas ir deponavimas, tarptautinės sutarties atidavimas saugoti depozitarui, pranešimas apie galiojimo sustabdymą ar nutraukimą, prieštaravimo sutarties pakeitimui ar išlygoms pateikimas ir kt.), atlieka

Užsienio reikalų ministerija. Todėl Konvencijos sekretoriato informavimas tiek apie Lietuvos Respublikos paskirtas kompetentingas institucijas, tiek apie Lietuvos Respublikos padarytas išlygas ir pareiškimus, yra laikytinas tarptautiniu veiksmu, susijusiu su Lietuvos Respublikos tarptautinės sutarties veikimu, todėl šį veiksmą turėtų atlikti Užsienio reikalų ministerija. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, buvo atsisakyta Nutarimo projekto nuostatos, kad Finansų ministerija turi Konvencijos sekretoriatą informuoti apie paskirtas kompetentingas institucijas, ir neatsižvelgta į Teisingumo ministerijos siūlymą papildomai pavesti Finansų ministerijai Konvencijos sekretoriatą informuoti apie Lietuvos Respublikos padarytas išlygas ir pareiškimus. Dėl Teisingumo ministerijos siūlymo Nutarimo projektą suderinti su Valstybine mokesčių inspekcija ir Muitinės departamentu informuojame, kad Nutarimo projektas buvo pateiktas šioms institucijoms išvadoms gauti atskirai ir jos pastabų dėl Nutarimo projekto neturėjo. Į kitas Teisingumo ministerijos pateiktas pastabas atsižvelgta.

Nutarimo projektas neprieštarauja Devynioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programai.

Nutarimo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas.

Nutarimo projektas nenotifikuotinas Europos Komisijai pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimo Nr. 617 „Dėl Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklių patvirtinimo“ reikalavimus.

Nutarimo projektas paskelbtas Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinės sistemos (TAIS) Projektų registravimo posistemėje.

Nutarimo projektą parengė Finansų ministerijos Mokesčių politikos departamento (direktorė Jūratė Laurikėnaitė, tel. (0 5) 239 0151) Mokesčių ir muitų administravimo skyriaus (skyriaus vedėja Ramunė Fabijonavičiūtė, tel. (0 5) 219 9314) vyriausioji specialistė Asta Žvikevičienė (tel. (0 5) 239 0057).

PRIDEDAMA. Nutarimo projektas, 2 lapai.

Finansų ministras

Rimantas Šadžius